

ASSIGNATURA:	SEMIOLOGIA GENERAL I PROPEDÈUTICA CLÍNICA		
CRÈDITS:	Totals: 22	Teòrics: 6	Pràctics: 16
PROFESSORAT:			

OBJECTIU GENERAL

La semiologia general i propedèutica clínica constitueix el conjunt de coneixements científics bàsics necessaris per iniciar-se en els mètodes i tècniques del diagnòstic de la malaltia. El seu objectiu general és l'estudi de l'home malalt i suposa, per tant, el coneixement dels aspectes generals i bàsics de la malaltia. En qualsevol cas, constitueix el primer contacte de l'estudiant amb la clínica i ha d'oferir-li una visió global i sistematitzada del malalt.

La formació mèdica adquirida per l'alumnat després de l'assimilació dels coneixements teòrics de l'assignatura i després de superar l'entrenament de les habilitats pràctiques exigides, l'haurà de capacitar per obtenir i reconèixer, per si sol, tant els principals símptomes referits pel pacient en l'anamnesi com els signes que emergeixen després de l'examen físic, a fi de poder establir finalment un diagnòstic sindròmic amb el conjunt de les dades aportades per l'anamnesi, exploració física i complementària elemental.

El coneixement de la propedèutica clínica i de la semiologia i fisiopatologia general permetran a l'alumnat afrontar l'estudi clínic del segon cicle de la Llicenciatura coneixent prèviament què és l'home malalt, la relació que el metge estableix amb el pacient, la tècnica d'obtenció de les dades subjectives que l'afligeixen, els mètodes i tècniques d'obtenció de les dades objectives que aporten l'examen físic i els exàmens complementaris elementals per, finalment, agrupar els signes i símptomes fonamentals, fent abstracció del que és superflu, i conformar les grans síndromes de la medicina interna.

TEMARI

Part I: CONCEPTES FONAMENTALS

Tema 1. L'home malalt i la malaltia.

Concepte i característiques generals de la malaltia, els seus mecanismes de difusió i la seva estructura dinàmica, els conceptes de *trastorn funcional orgànic* i els aspectes personals i constitucionals de la reacció morbosa. Sobre aquesta base, cal establir el contingut raonat i els objectius generals de l'assignatura.

Tema 2. Concepte d'etiologia, patogènia, patocronia, fisiopatologia, semiologia, semi-otècna i nosotàxia.

Causes i mecanismes pels quals es desenvolupa la malaltia, els seus períodes evolutius i les modificacions que en aquests es poden produir, les alteracions de la fisiologia que tenen lloc en la malaltia, les seves manifestacions subjectives i objectives, la tècnica de la seva obtenció, la seva reunió en síndromes, la classificació de les malalties i els criteris utilitzats per a això.

Tema 3. Judici clínic: diagnòstic i pronòstic de la malaltia.

Teoria general del reconeixement de la malaltia, els mètodes pels quals es pot accedir al diagnòstic i els seus tipus, la predicció de l'evolució de la malaltia, el seu abast i els seus tipus.

Tema 4. L'herència en la malaltia.

Teoria general dels tipus de transmissió hereditària, la seva expressió fenotípica morfològica o bioquímica, la diferenciació amb el concepte de *malaltia congènita*, així com les possibilitats actuals del seu diagnòstic precoç.

Tema 5. Immunitat I: tipus bàsics de reacció immunològica.

Teoria general de les reaccions immunes, els seus tipus i mecanismes de producció.

Tema 6. Immunitat II: autoimmunitat i immunodeficiència.

Concepte de *malaltia autoimmune* i concepte i classificació de les *immunodeficiències*.

Tema 7. Febre: mecanismes fisiopatològics i tipus semiològics. Febre d'origen desconegut.

Concepte, etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia de la síndrome febril. Conèixer el concepte i etiopatogènia general de la síndrome febril d'origen desconegut.

Part II: PROPEDÈUTICA CLÍNICA

Tema 8. La història clínica.

Concepte de propedèutica clínica i definició de la història clínica, la seva necessitat, tipus i parts, així com el seu valor docent, d'auditoria i medicolegal.

Tema 9. L'anamnesi: la malaltia actual i els antecedents.

Teoria general de l'interrogatori, els seus mètodes i sistemàtica de la seva recollida, el motiu de la consulta, els pròdroms, el començament real de la simptomatologia i la seva evolució cronològica, les molèsties actuals, els antecedents familiars, antecedents personals fisiològics, hàbits tòxics i antecedents patològics del pacient.

Tema 10. L'anamnesi: anamnesi per sistemes.

Concepte i sistemàtica de recollida de l'anamnesi per sistemes.

Tema 11. L'anamnesi del dolor.

Sistemàtica de l'interrogatori del dolor espontani a fi d'establir les seves característiques temporoespacials, els seus aspectes qualitius i quantitius, les circumstàncies acompanyants que el modifiquen i els símptomes associats.

Tema 12. L'exploració física.

Teoria general de l'exploració realitzada pel metge amb l'ajut dels seus sentits, la seva transcendència per a un correcte diagnòstic i els avantatges i inconvenients de les pautes exploratòries topogràfica i sistemàtica.

Tema 13. La inspecció general I: dades generals.

Concepte d'ectoscòpia, el seu mètode i la seva tècnica i la sistemàtica de recollida de les dades generals, temperatura, talla, pes, desenvolupament musculoesquelètic i tipus constitucional.

Tema 14. La inspecció general II: ectoscòpia estàtica i dinàmica.

Valor semiològic de les dades estàtiques com ara canvis de coloració i lesions cutànies elementals, així com de les dades dinàmiques, decúbit espontani, estat general i de consciència.

Tema 15. La palpació, percussió i auscultació.

Teoria general, el mètode i les tècniques de palpació superficials i profundes, i també els conceptes de *fluctuació*, *renitència*, *estremiment* i *punts dolorosos*. Conèixer la teoria general, el mètode i les tècniques de percussió, els sons teòrics i la seva valoració semiològica. Conèixer la teoria general, el mètode i les tècniques d'auscultació.

Tema 16. Les exploracions complementàries.

Concepte i valor diagnòstic de les tècniques instrumentals i de laboratori que complementen l'anamnesi i l'exploració física.

Tema 17. L'exploració topogràfica I: crani, fàcies i galtes.

Aplicació de les tècniques d'exploració física en l'examen de cada una de les parts del cos, i valor semiològic de les troballes.

Tema 18. L'exploració topogràfica II: ulls i orelles.

Aplicació de les tècniques d'exploració física en l'examen dels ulls i orelles, i valor semiològic de les troballes.

Tema 19. L'exploració topogràfica III: nas i boca.

Aplicació de les tècniques d'exploració física en l'examen de nas i boca, i valor semiològic de les troballes.

Tema 20. L'exploració topogràfica IV: coll, membre superior i membre inferior.

Aplicació de les tècniques d'exploració física en l'examen del coll i extremitats, i valor semiològic de les troballes.

Tema 21. L'exploració topogràfica V: tòrax i abdomen.

Aplicació de les tècniques d'exploració física en l'examen del tòrax i abdomen, així com el valor semiològic de les troballes.

Part III: SEMIOLOGIA GENERAL I FISIOPATOLOGIA D'APARELLS I SISTEMES

APARELL RESPIRATORI

Tema 22. Motius de consulta I: dispnea i dolor toràcic.

Concepte i semiologia de la dispnea. Conèixer la semiologia del dolor d'origen traqueobronquial, vascular pulmonar i d'origen pleural.

Tema 23. Motius de consulta II: cianosi i acropàquia.

Concepte, classificació patogenètica i semiologia de la cianosi. Conèixer l'etiopatogènia general i el valor semiològic de l'acropàquia.

Tema 24. Motius de consulta III: tos, expectoració i hemoptisi.

Etiopatogènia general i valor semiològic de la tos. Conèixer les característiques macroscòpiques i microscòpiques de l'esput, i del seu valor semiològic.

Tema 25. Exploració física de l'aparell respiratori I: inspecció i palpació.

Valor semiològic de la configuració estàtica del tòrax i de les seves modificacions amb els moviments respiratoris. Conèixer els objectius i el mètode de la palpació toràcica, així com la valoració semiològica dels estremeiments.

Tema 26. Exploració física de l'aparell respiratori II: percussió i auscultació.

Mètode de percussió i auscultació de l'aparell respiratori, i valoració semiològica de les troballes.

Tema 27. Exploracions complementàries en la patologia respiratòria I: radiologia, broncoscòpia i estudis isotòpics.

Tècniques d'exploració complementària comunament utilitzades en l'actualitat: radiologia toràcica, broncoscòpia i estudis isotòpics.

Tema 28. Exploracions complementàries en la patologia respiratòria II: proves funcionals respiratòries.

Tècniques exploratòries de la ventilació, perfusió i intercanvi gasós pulmonar, i valoració semiològica de les troballes.

Tema 29. Síndromes d'obstrucció de la via aèria I: síndromes d'obstrucció aguda.

Classificació de les malalties obstructives de la via aèria, fisiopatologia i semiologia de les síndromes d'obstrucció aguda.

Tema 30. Síndromes d'obstrucció de la via aèria II: síndromes d'obstrucció crònica.

Concepte, fisiopatologia i semiologia de les síndromes d'obstrucció crònica de la via aèria.

Tema 31. Síndromes de condensació, atelèctasi i cavitació pulmonar.

Etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia.

Tema 32. Síndromes d'hipertensió pulmonar.

Etiopatogènia general, fisiopatologia, formes clíniques i semiologia.

Tema 33. Síndromes de l'interstici pulmonar.

Etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia.

Tema 34. Síndromes pleurals I: vessament pleural.

Etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia de la pleuritis seca i del vessament pleural.

Tema 35. Síndromes pleurals II: fibrotòrax i pneumotòrax.

Etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia.

Tema 36. Síndrome mediastínica.

Etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia.

Tema 37. Insuficiència respiratòria.

Concepte, patogènia, patocronia, classificació patogenètica, fisiopatologia i semiologia de les diferents formes clíniques.

APARELL CARDIOVASCULAR

Tema 38. Motius de consulta I: el dolor en la patologia cardiocirculatòria.

Mecanisme de producció i semiologia del dolor de l'*angor pectoris*, infart de miocardi i pericarditis, amb especial referència a les seves característiques diferencials amb altres tipus de dolor toràcic. Conèixer la semiologia del dolor vascular perifèric, arterial i venós.

Tema 39. Motius de consulta II: dispnea, síncope, lipotímia i palpitations.

Concepte, etiopatogènia general i valor semiològic d'aquestes manifestacions.

Tema 40. Motius de consulta III: edemes.

Concepte i tipus, factors edematògens mediats i immediats i el seu valor semiològic.

Tema 41. Exploració física de l'aparell cardiocirculatori I: inspecció i palpació.

Semiotècnia i valor semiològic de les troballes obtingudes en la inspecció i palpació de la regió precordial i coll.

Tema 42. Exploració física de l'aparell cardiocirculatori II: examen arterial i venós.

Semiotècnia i valor semiològic de les troballes exploratòries en els vasos perifèrics, amb especial referència a la semiologia del pols arterial i del pols venós.

Tema 43. Exploració física de l'aparell cardiocirculatori III: auscultació.

Focus d'auscultació cardíaca, la semiologia dels sorolls anormals, els reforços, desdoblaments, espetecs d'obertura i clics.

Tema 44. Exploració física de l'aparell cardiocirculatori IV: auscultació.

Fisiopatologia, tipus i valor semiològic dels bufos.

Tema 45. Exploracions complementàries en la patologia cardiocirculatòria.

Tècniques d'exploració complementària utilitzades en l'actualitat: exàmens biològics, radiologia, angiografia, electrocardiografia, estudis isotòpics, oscil·lometria, Doppler, ecocardiografia i cateterisme cardíac.

Tema 46. Arítmies I: trastorns en la formació d'estímuls.

Classificació i semiologia electrocardiogràfica de les arítmies normotòpiques, heterotòpiques actives i passives.

Tema 47. Arítmies II: trastorns en la conducció d'estímuls.

Classificació i semiologia electrocardiogràfica dels bloquejos.

Tema 48. Síndromes valvulars cardíacs.

Fisiopatologia i semiologia de les estenosis i insuficiències de les vàlvules cardíacs.

Tema 49. Síndromes doloroses toràciques I: insuficiència coronària.

Etiopatogènia general, fisiopatologia, formes clíniques i semiologia.

Tema 50. Síndromes doloroses toràciques II: síndrome pericardíaca.

Etiopatogènia general, fisiopatologia, formes clíniques i semiologia.

Tema 51. Insuficiència cardíaca I: etiopatogènia i fisiopatologia.

Concepte, etiopatogènia general, classificació patogenètica i fisiopatologia.

Tema 52. Insuficiència cardíaca II: semiologia.

Semiologia de la fallida ventricular dreta, esquerra i biventricular. Conèixer altres formes d'edema pulmonar no cardiogènic.

Tema 53. Hipertensió arterial I: concepte i classificació.

Concepte, les tècniques de determinació de la pressió arterial, classificació etiològica, fisiopatologia i semiologia.

Tema 54. Hipertensió arterial II: etiopatogènia de la hipertensió arterial essencial. Factors genètics i ambientals implicats en la gènesi d'aquesta síndrome.

Tema 55. Hipotensió arterial i xoc (*shock*).

Concepte, etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia de la insuficiència circulatòria aguda. Conèixer la tècnica i el valor de la determinació de la pressió venosa central.

Tema 56. Síndromes arterials i venoses.

Semiologia de les síndromes d'isquèmia arterial aguda i crònica, obstrucció venosa aguda, i insuficiència venosa crònica.

SISTEMA HEMÀTIC

Tema 57. Motius de consulta: palidesa cutaneomucosa, hemorràgies i adenopaties.

Concepte, mecanismes de producció i valor semiològic.

Tema 58. Exploració física del pacient hematològic.

Valor semiològic de les troballes exploratòries en pell i mucoses, cap, coll, àrees ganglionars, tòrax, abdomen i extremitats.

Tema 59. Exploracions complementàries dels òrgans hematopoètics.

Valor de les tècniques d'exploració complementària utilitzades en l'actualitat: hematimetria, metabolisme del ferro, vitamina B12 i àcid fòlic, proves d'hemòlisi, radiologia convencional, estudis isotòpics, ultrasonografia, tomografia axial computada, examen de la medulla òssia i dels ganglis limfàtics.

Tema 60. Síndromes anèmiques.

Conceptes d'anèmia i *síndrome anèmica*, la seva classificació patogenètica, fisiopatologia i semiologia.

Tema 61. Síndromes poliglobúlriques.

Concepte, classificació, fisiopatologia i semiologia.

Tema 62. Síndromes leucocitòsiques i leucopèniques.

Classificació patogenètica de les leucocitosis i leucopènies, la seva semiologia, els conceptes de reacció leucemoide, síndrome leucoeritroblàstica i leucosi, anomalies morfològiques i funcionals dels granulòcits.

Tema 63. Síndrome adenopàtica.

Concepte d'adenopatia, la seva etiopatogènia general i els aspectes semiològics diferencials de les adenopaties inflamatòries i neoplàstiques.

Tema 64. Síndromes esplenomegàliques.

Classificació etiològica de les esplenomegàlies. Conèixer la semiologia de la síndrome d'hiperesplenisme.

Tema 65. Síndromes de diàtesis hemorràgiques.

Concepte, classificació patogenètica i semiologia. Conèixer els exàmens de laboratori utilitzats per al seu diagnòstic diferencial.

Tema 66. Síndromes disglobulinèmiques.

Concepte, classificació patogenètica i semiologia de les alteracions de les immunoglobulines, i proves complementàries utilitzades per al seu diagnòstic.

APARELL DIGESTIU

Tema 67. Motius de consulta I: dolor abdominal.

Mecanismes de producció, tipus clínics, característiques diferencials i valor semiològic.

Tema 68. Motius de consulta II: ptialisme, asiàlia, disfàgia.

Concepte, mecanismes de producció, classificació i valor semiològic.

Tema 69. Motius de consulta III: nàusees i vòmits.

Concepte, mecanismes de producció, tipus clínics i valor semiològic.

Tema 70. Motius de consulta IV: diarrea i estrenyiment.

Concepte, condicions, mecanismes de producció, classificació patogenètica i valor semiològic.

Tema 71. Motius de consulta V: hemorràgia digestiva.

Classificació topogràfica, etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia.

Tema 72. Motius de consulta VI: ascitis.

Concepte, etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia.

Tema 73. Motius de consulta VII: icterícia.

Concepte, mecanisme de producció, classificació patogenètica, tipus clínics i valor semiològic.

Tema 74. Exploració física de l'aparell digestiu I: inspecció.

Valor semiològic de les manifestacions cutànies de la patologia digestiva i de les diferents configuracions de l'abdomen.

Tema 75. Exploració física de l'aparell digestiu II: palpació, percussió i auscultació.

Tècniques i maniobres de palpació, percussió i auscultació abdominals, i valor semiològic de les troballes.

Tema 76. Exploracions complementàries en la patologia digestiva I: tub digestiu.

Tècniques d'exploració complementària utilitzades en l'actualitat: exàmens de laboratori, coprograma, endoscòpia, radiologia, manometria esofàgica i biòpsia intestinal.

Tema 77. Exploracions complementàries en la patologia digestiva II: fetge, vies biliars i pàncrees.

Tècniques d'exploració complementària utilitzades en l'actualitat: exàmens de laboratori, proves de funcionalisme hepàtic, endoscòpia, radiologia, estudi isotòpic, ultrasonografia, tomografia axial computada, laparoscòpia i biòpsia.

Tema 78. Examen de la femta.

Valor semiològic de l'examen macroscòpic, microscòpic i químic de la femta. Establir les característiques diferencials de les troballes del coprograma en les diferents síndromes digestives.

Tema 79. Síndromes d'insuficiència i estenosi pilòrica.

Etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia dels trastorns del to, motilitat i evacuació gàstrica.

Tema 80. Síndromes de malabsorció.

Etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia.

Tema 81. Síndrome d'insuficiència pancreàtica exocrina.

Etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia.

Tema 82. Abdomen agut I: ili mecànic i ili adinàmic.

Concepte d'abdomen agut, la seva classificació patogenètica amb especial referència a l'ili mecànic i a l'ili adinàmic, la seva expressió clínica general i les seves característiques diferencials.

Tema 83. Abdomen agut II: síndrome d'irritació peritoneal.

Etiopatogènia general i semiologia de la síndrome de peritonitis.

Tema 84. Síndrome d'hipertensió portal.

Concepte, classificació hemodinàmica, etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia.

Tema 85. Insuficiència hepatocel·lular. Encefalopatia hepàtica.

Concepte, etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia. Conèixer el concepte, classificació clínica i manifestacions de l'encefalopatia hepàtica.

APARELL URINARI

Tema 86. Motius de consulta I: dolor.

Mecanismes de producció del dolor, els seus tipus, característiques diferencials i valor semiològic.

Tema 87. Motius de consulta II: poliúria, oligúria, anúria i retenció urinària.

Concepte, etiopatogènia general i valor semiològic de les anomalies qualitatives de l'orina.

Tema 88. Motius de consulta III: hematúria.

Etiopatogènia general, classificació topogràfica, característiques diferencials i valor semiològic.

Tema 89. Motius de consulta IV: proteïnúria i cilindrúria.

Concepte, etiopatogènia general, classificació i valor semiològic.

Tema 90. Exploració física del ronyó i vies urinàries.

Troballes semiològiques generals, tècniques i maniobres de l'exploració física, i el valor semiològic d'aquestes troballes.

Tema 91. Exploracions complementàries en la patologia renal i de la via urinària.

Tècniques d'exploració complementària utilitzades en l'actualitat: exàmens de laboratori, proves de funcionalisme renal, estudi isotòpic, cistoscòpia, ultrasonografia, tomografia axial computada i cateterisme ureteral selectiu.

Tema 92. Síndromes glomerulars: síndrome nefrítica i síndrome nefròtica.

Etiopatogènia general i semiologia.

Tema 93. Síndromes tubulars i vasculars.

Etiopatogènia general, semiologia i característiques diferencials de la insuficiència renal orgànica i funcional.

Tema 94. Insuficiència renal aguda.

Fisiopatologia, semiologia i característiques diferencials de la insuficiència renal orgànica i funcional.

Tema 95. Insuficiència renal crònica: síndrome urèmica.

Fisiopatologia i semiologia, concepte i aspectes semiològics específics de la síndrome urèmica.

SISTEMA ENDOCRÍ I METABOLISME

Tema 96. Motius de consulta.

Síntomes més comuns de la patologia endocrina, com ara les anomalies del desenvolupament sexual i psicomotor, de la talla, del pes, manifestacions cutànies, polifàgia, polidípsia i poliúria.

Tema 97. Exploració física del sistema endocrí.

Semiologia i troballes exploratòries en pell, mucoses, cap, coll, tòrax, abdomen, genitals i extremitats.

Tema 98. Exploracions complementàries de la funció endocrina.

Mètode exploratori d'una funció endocrina, amb especial referència a la funció hipotalamohipofisiària, tiroïdal, paratiroïdal, suprarenal, gonadal i del pàncrees endocrí.

Tema 99. Síndromes hipotalamohipofisiàries.

Diferents síndromes d'hiperfunció i hipofunció hipotalamohipofisiàries, la seva fisiopatologia i semiologia.

Tema 100. Síndromes tiroïdals.

Fisiopatologia i semiologia.

Tema 101. Síndromes paratiroïdals.

Classificació de les diferents síndromes d'hiperfunció i hipofunció, la seva fisiopatologia i semiologia.

Tema 102. Síndromes suprarenals.

Diferents síndromes d'hiperfunció i hipofunció, la seva fisiopatologia i semiologia.

Tema 103. Síndromes del pàncrees endocrí.

Fisiopatologia i semiologia de la síndrome diabètica.

Tema 104. Síndromes del metabolisme lipídic.

Mètode exploratori del metabolisme lipídic, la classificació de les dislipèmies i lipoïdosis, fisiopatologia i semiologia.

Tema 105. Síndromes del metabolisme hidromineral.

Mètode exploratori del balanç hídric, etiopatogènia general, fisiopatologia i semiologia de les síndromes d'hiperhidratació i deshidratació.

Tema 106. Síndromes de l'equilibri àcid-base.

Mètode exploratori de l'equilibri àcid-base, així com l'etiopatogènia general, sistemes de compensació, fisiopatologia i semiologia de les diferents síndromes d'acidosis i alcalosis.

APARELL LOCOMOTOR

Tema 107. Motius de consulta: dolor, tumefacció articular i impotència funcional.

Mecanismes de producció del dolor, tipus clínics, característiques diferencials i valor semiològic, diferents manifestacions semiològiques de la tumefacció articular i impotència funcional.

Tema 108. Exploració física de l'aparell locomotor.

Mètode i tècniques d'exploració articular, òssia i muscular.

Tema 109. Exploracions complementàries en la patologia de l'aparell locomotor.

Tècniques d'exploració complementària utilitzades en l'actualitat: examen de laboratori, radiologia, estudi isotòpic, tomografia axial computada, ressonància magnètica nuclear, artroscòpia i biòpsia.

Tema 110. Síndromes articulars.

Classificació, fisiopatologia i manifestacions semiològiques.

SISTEMA NERVIÓS

Tema 111. Motius de consulta I: cefalees i convulsions.

Etiopatogènia general, classificació i valor semiològic.

Tema 112. Motius de consulta II: dolor, vertigen i nistagme.

Etiopatogènia general, classificació i valor semiològic.

Tema 113. Motius de consulta III: deliri, confusió i demència.

Concepte de *demència*, etiopatogènia general i valor semiològic, i les seves característiques diferencials amb els trastorns de la personalitat.

Tema 114. Motius de consulta IV: alteracions de la consciència. Coma.

Etiopatogènia general de la disminució dels estats de consciència, la seva classificació i valor semiològic.

Tema 115. Exploració de la sensibilitat.

Mètode i tècniques exploratòries dels diferents components de la sensibilitat superficial i profunda, i valor semiològic de les troballes.

Tema 116. Exploració de la motilitat voluntària i del to muscular.

Maniobres i tècniques exploratòries de la motilitat voluntària i del to muscular, i valor semiològic de les troballes.

Tema 117. Exploració de la coordinació motora i de la marxa.

Regulació de la coordinació sensitivomotriu, les maniobres i tècniques exploratòries, les marxes, el valor semiològic de les troballes i la classificació de les atàxies.

Tema 118. Exploració dels reflexos.

Reflexos profunds periòstics i osteotendinosos, reflexos superficials cutanis i mucosos, les seves tècniques exploratòries i el valor semiològic de les troballes.

Tema 119. Exploració dels parells cranials.

Maniobres i tècniques exploratòries dels parells cranials i el valor semiològic de les troballes.

Tema 120. Exploracions complementàries en la patologia neurològica.

Valor diagnòstic de les tècniques d'exploració complementàries utilitzades en l'actualitat: examen del líquid cefaloraquídi, electrofisiologia, tomografia axial computada, ressonància nuclear magnètica, estudis isotòpics i estudis biòpsics.

Tema 121. Síndromes del sistema nerviós autònom.

Síndromes clíniques i tècniques d'avaluació del sistema nerviós autònom.

Tema 122. Trastorns del son.

Ritme normal del son fisiològic i les seves possibles alteracions.

Tema 123. Síndromes sensibles.

Semiologia diferencial dels trastorns deficients i irritants de la sensibilitat a diferents nivells topogràfics: lesió de filets sensitius, lesió troncular perifèrica, lesió radicular posterior, lesió medul·lar, lesió bulbar, protuberencial, talàmica i cortical.

Tema 124. Síndrome de pèrdua de força muscular.

Semiologia d'aquesta síndrome i de les seves formes clíniques especials, amb especial referència a la síndrome piramidal.

Tema 125. Síndromes que cursen amb trastorns del moviment. Síndromes extrapiramidals.

Semiologia de les principals síndromes extrapiramidals, amb especial referència a la síndrome parkinsoniana i a la síndrome coreica, i la semiologia dels tremolors, mioclònies, espasmes i tics.

Tema 126. Síndromes que cursen amb trastorns de la marxa. Síndrome cerebel·losa.

Classificació, fisiopatologia i semiologia dels diferents trastorns de la marxa, amb especial referència a la síndrome cerebel·losa.

Tema 127. Síndromes corticals. Síndromes cerebrals focals i trastorns del llenguatge.

Semiologia de les anomalies de les funcions corticals superiors amb especial referència als trastorns del llenguatge, afàsies, agnòsies i apràxies.

Tema 128. Síndrome d'hipertensió endocraniana i síndrome meníngia.

Etiopatogènia general i manifestacions semiològiques, amb especial referència a la valoració de les rigideses i contractures de la síndrome meníngia.

Tema 129. Síndrome dels parells cranials I: òptic, olfactori, motor ocular comú (MOC), motor ocular extern (MOE), patètic, trigemin i facial.

Fisiopatologia i semiologia de l'afectació aïllada dels parells cranials referits.

Tema 130. Síndromes dels parells cranials II: estatoacústic, glossofaringi, vague, espinal i hipoglòs.

Fisiopatologia i semiologia de l'afectació aïllada dels parells cranials referits. Conèixer la semiologia de les síndromes caracteritzades per l'afectació simultània de diferents parells cranials, com ara la síndrome de la fenadura esfenoidal, del si cavernós, angle pontobulbocerebel·los, forat jugular i forat esquinçat posterior.

CONTINGUTS DELS DIFERENTS TIPUS D'ENSENYAMENT

1. ENSENYAMENT CLÍNIC

L'entrenament de les habilitats que ha de capacitar l'alumnat per l'obtenció i reconeixement dels principals símptomes referits pel pacient a l'anamnesi, així com dels signes que emergeixen després de l'examen físic a fi de poder establir un diagnòstic síndròmic amb el conjunt de les dades aportades per l'anamnesi, exploració física i complementària elemental, es realitzarà en forma de 28 lliçons pràctiques, que s'impartiran diàriament a la sala d'hospitalització durant el període de 7 setmanes d'ensenyament clínics

1. La història clínica. (Tema 8)
2. L'anamnesi: la malaltia actual i els antecedents. (Tema 9)
3. L'anamnesi: anamnesi per sistemes. (Tema 10)
4. L'anamnesi del dolor. (Tema 11)
5. L'exploració física. (Tema 12)
6. La inspecció general I: dades generals. (Tema 13)
7. La inspecció general II: ectoscòpia estàtica i dinàmica. (Tema 14)
8. La palpació, percussió i auscultació. (Tema 15)
9. L'exploració topogràfica I: crani, fàcies i galtes. (Tema 17)
10. L'exploració topogràfica II: ulls i orelles. (Tema 18)
11. L'exploració topogràfica III: nas i boca. (Tema 19)
12. L'exploració topogràfica IV: coll, membre superior i membre inferior. (Tema 20)
13. L'exploració topogràfica V: tòrax i abdomen. (Tema 21)
14. Exploració física de l'aparell respiratori I: inspecció i palpació. (Tema 25)
15. Exploració física de l'aparell respiratori II: percussió i auscultació. (Tema 26)
16. Exploració física de l'aparell cardiocirculatori I: inspecció i palpació. (Tema 41)
17. Exploració física de l'aparell cardiocirculatori II: examen arterial i venós. (Tema 42)
18. Exploració física de l'aparell cardiocirculatori III: auscultació. (Temes 43-44)
19. Radiologia de tòrax. Conceptes elementals de la radiologia de tòrax. (Tema 45)
20. Exploració física del sistema hemàtic (Temes 57-58)

21. Exploració física de l'aparell digestiu (Tema 75)
22. Exploració física del ronyó i vies urinàries. (Tema 90)
23. Exploració física del sistema endocrí. (Temes 96-97)
24. Exploració física de l'aparell locomotor. (Temes 107-108)
25. Exploració de la sensibilitat. (Tema 115)
26. Exploració de la motilitat voluntària i del to muscular, de la coordinació motora i de la marxa. (Temes 116-117)
27. Exploració dels reflexos. (Tema 118)
28. Exploració dels parells cranials. (Tema 119)
29. Exploracions complementàries en la patologia neurològica. (Tema 120)

2. ENSENYAMENT PRÀCTIC PROGRAMAT (SEMINARIS)

Els coneixements inclosos en la *Guia* de l'assignatura que l'alumnat hauran d'aprendre en aquest tipus d'ensenyament inclouen els següents temes del programa:

Seminaris 1, 2 i 3. La història clínica I, II, III: anamnesi de la malaltia actual i els antecedents.

Objectiu: Aprofundir en el coneixement de la teoria general de l'interrogatori, dels seus mètodes i sistemàtica de recollida, del motiu de la consulta, els pròdroms, l'inici real de la simptomatologia i la seva evolució cronològica, les molèsties actuals, els antecedents familiars, antecedents personals fisiològics, hàbits tòxics i antecedents patològics del pacient (Tema 9).

Seminaris 4,5,i 6. La història clínica IV, V, VI): anamnesi per sistemes.

Objectiu: Aprofundir en el coneixement de la sistemàtica de recollida de dades de l'anamnesi per sistemes (Tema 10).

Seminaris 7 i 8. La història clínica VII i VIII: anamnesi del dolor.

Objectiu: Aprofundir en el coneixement de la sistemàtica de l'interrogatori del dolor espontani a fi d'establir-ne les característiques temporoespacials, els aspectes qualitius i quantitius, les circumstàncies acompanyants que el modifiquen i els símptomes associats (Tema 11).

Seminari 9. La inspecció general. Dades generals.

Objectiu: Aprofundir en el coneixement del mètode i tècnica de l'ectoscòpia, així com en la sistemàtica de recollida de les dades generals, temperatura, talla, pes, desenvolupament musculoesquelètic i tipus constitucional. (temes 13).

Seminari 10. La inspecció general. Dades generals. Ectoscòpia estàtica i dinàmica.

Objectiu: Aprofundir en el coneixement del valor semiològic de les dades estàtiques, com ara canvis de coloració i lesions cutànies elementals, així com de les dades dinàmiques, decúbit espontani, estat general i de consciència (temes 14).

Seminari 11. L'exploració topogràfica I: crani, fàcies, galtes

Objectiu: Aprofundir en el coneixement de l'aplicació de les tècniques d'exploració física en l'examen del crani, fàcies i galtes així com en el valor semiològic de les troballes (Tema 17).

Seminari 12. L'exploració topogràfica II: ulls i orelles

Objectiu: Aprofundir en el coneixement de l'aplicació de les tècniques d'exploració física en l'examen dels ulls i orelles així com el valor semiològic de les troballes (Tema 18).

Seminari 13. L'exploració topogràfica III: nas i boca

Objectiu: Aprofundir en el coneixement de l'aplicació de les tècniques d'exploració física en l'examen del nas i boca així com el valor semiològic de les troballes (Tema 19).

Seminari 14. L'exploració topogràfica IV: coll

Objectiu: Aprofundir en el coneixement de l'aplicació de les tècniques d'exploració física en l'examen del coll, així com en el valor semiològic de les troballes (Tema 20).

Seminari 15. L'exploració topogràfica IV: membre superior i membre inferior.

Objectiu: Aprofundir en el coneixement de l'aplicació de les tècniques d'exploració física en l'examen de les extremitats, així com en el valor semiològic de les troballes (Tema 20).

Seminari 16. L'exploració topogràfica VI: tòrax i abdomen.

Objectiu: Aprofundir en el coneixement de l'aplicació de les tècniques d'exploració física en l'examen del tòrax i abdomen, així com en el valor semiològic de les troballes (Tema 21).

Seminari 17. La palpació, percussió i auscultació.

Objectiu: Aprofundir en el coneixement de la teoria general, el mètode i les tècniques de palpació superficials i profundes, i també els conceptes de *fluctuació*, *renitència*, *estremiment* i *punts dolorosos*. Aprofundir en el coneixement de la teoria general, el mètode i les tècniques de percussió, els sons teòrics i la seva valoració semiològica. així com en la teoria general, el mètode i les tècniques d'auscultació. (Tema 15)

Seminari 18. Les exploracions complementàries en aparell respiratori: proves funcionals respiratòries.

Objectiu: Aprofundir en el coneixement de les tècniques exploratòries funcionals de la via aèria, així com en la valoració semiològica de les troballes (Tema 28).

Seminaris 19, 20, 21 i 22. Les exploracions complementàries en aparell circulatori: electrocardiografia. I,II,III i IV

Objectiu: Aprofundir en el coneixement del valor diagnòstic de l'electrocardiografia, amb especial referència als patrons patològics fonamentals (temes 45, 46 i 47).

Seminari 23. Les exploracions complementàries en aparell circulatori:

Objectiu: Aprofundir en el coneixement dels principis bàsics de les tècniques d'exploració complementàries, amb especial referència a les proves d'esforç, estudis isotòpics, ecocardiografia i cateterisme cardíac, el seu valor diagnòstic, les seves indicacions i limitacions (Tema 45).

Seminari 24. Les exploracions complementàries en el sistema hemàtic: hemograma.

Objectiu: Aprofundir en el coneixement del valor diagnòstic de les dades aportades per l'hemograma de Schilling respecte a la sèrie roja (Tema 59).

Seminari 25. Les exploracions complementàries en el sistema hemàtic: mielograma.

Objectiu: Introduir els principis bàsics de l'examen per aspiració de medulla òssia, les seves indicacions i valor semiològic de les troballes (Tema 59).

Seminari 26. Les exploracions complementàries en aparell digestiu: endoscòpia digestiva., ecografia abdominal, TAC, laparoscòpia i biopsia

Objectiu: Aprofundir en el coneixement del valor diagnòstic d'aquestes exploracions complementàries, les seves indicacions i el valor semiològic de les troballes (Tema 76 i 77).

Seminari 27. El laboratori en el diagnòstic de les malalties de l'aparell digestiu I: tub digestiu.

Objectiu: Aprofundir en el coneixement del valor semiològic dels diferents exàmens de laboratori utilitzats per al diagnòstic de les malalties del tub digestiu (Tema 76).

Seminari 28. El laboratori en el diagnòstic de les malalties de l'aparell digestiu II: fetge i pàncrees.

Objectiu: Aprofundir en el coneixement del valor semiològic dels diferents exàmens de laboratori utilitzats per al diagnòstic de les malalties del fetge i pàncrees (Tema 77).

Seminari 29. Les exploracions complementàries en el diagnòstic de les malalties de l'aparell urinari

Objectiu: Aprofundir en el coneixement del valor semiològic dels diferents exàmens complementaris utilitzats per al diagnòstic de les malalties del ronyó i la via urinària (Tema 91)

Seminari 30. El laboratori en el diagnòstic de les malalties del sistema endocrí.

Objectiu: Aprofundir en el coneixement del valor semiològic dels diferents exàmens de laboratori utilitzats per al diagnòstic de les malalties del sistema endocrí (Tema 98).

Seminari 31. Síndromes de l'equilibri àcid-base

Objectiu: Aprofundir en el coneixement de les principals síndromes de l'equilibri àcid-base (Tema 105-106)

Seminari 32: El laboratori en el diagnòstic de les malalties oncològiques.

Objectiu: Introducció als principals exàmens de laboratori utilitzats en el diagnòstic i seguiment dels tumors sòlids malignes.

Seminari 33. El laboratori en el diagnòstic de les malalties de l'aparell locomotor.

Objectiu: Introducció als principals exàmens de laboratori utilitzats en el diagnòstic de les malalties de l'aparell locomotor (Tema 109).

Seminari 34. Les exploracions complementàries en les malalties neurològiques I: laboratori i proves de neuroimatge com la TAC, RNM, PET SPECT

Objectiu: Introduir en els principals exàmens de laboratori utilitzats en el diagnòstic de les malalties del sistema nerviós, així com a les proves de neuroimatge, el seu valor diagnòstic, les seves indicacions i limitacions (Tema 120).

Seminari 35. Les exploracions complementàries en les malalties neurològiques I: electroencefalografia i electromiografia i biòpsies.

Objectiu: Introduir els principis bàsics de l'electroencefalografia, electromiografia i biòpsies, el seu valor diagnòstic, les seves indicacions i limitacions (Tema 120).

3. ENSENYAMENT TEÒRIC

Els coneixements inclosos en la *Guia* de l'assignatura que l'alumnat rebrà en aquest tipus d'ensenyament inclouen els següents temes del programa:

Tema 1. L'home malalt i la malaltia.

Temes 2-3. Concepte d'etiologia, patogènia, patocronia, fisiopatologia, semiologia, semiotècnica i nosotàxia. Judici clínic: diagnòstic i pronòstic de la malaltia.

Tema 4. L'herència en la malaltia.

Temes 5-6. Immunitat: tipus bàsics de reacció immunològica. Autoimmunitat i immunodeficiència.

Tema 7. Febre: mecanismes fisiopatològics i tipus semiològics. Febre d'origen desconegut.

APARELL RESPIRATORI

Temes 22-23. Motius de consulta: dispnea, dolor toràcic, cianosi i acropàquia.

Tema 24. Motius de consulta: tos, expectoració i hemoptisi.

Tema 29. Síndromes d'obstrucció de la via aèria I: síndromes d'obstrucció aguda.

Tema 30. Síndromes d'obstrucció de la via aèria II: síndromes d'obstrucció crònica.

Tema 31. Síndromes de condensació, atelèctasi i cavitació pulmonar.

Temes 32-33. Síndrome d'hipertensió pulmonar. Síndromes de l'interstici pulmonar.

Temes 34-35. Síndromes pleurals: vessament pleural, fibrotòrax i pneumotòrax.

Tema 36. Síndrome mediastínica.

Tema 37. Insuficiència respiratòria.

APARELL CARDIOVASCULAR

Tema 38. Motius de consulta: el dolor en la patologia cardiocirculatòria.

Tema 39. Motius de consulta: dispnea, síncope, lipotímia i palpitations.

Tema 40. Motius de consulta: edemes.

Tema 46. Arítmies.

Tema 48. Síndromes valvulars cardíques.

Temes 49-50. Síndrome d'insuficiència coronària i síndrome pericàrdica.

Temes 51-52. Insuficiència cardíaca.

Temes 53-54. Hipertensió arterial.

Tema 55. Hipotensió arterial i xoc.

Tema 56. Síndromes arterials i venoses.

SISTEMA HEMÀTIC

Tema 60. Síndrome anèmica.

Tema 61. Síndrome poliglobúlica.

Tema 62. Síndromes leucocitòsica i leucopènica.

Temes 63-64. Síndrome adenopàtica. Síndrome esplenomegàlica.

Temes 65-66. Síndromes de la coagulació i disglobulinèmiques.

APARELL DIGESTIU

Tema 67. Motius de consulta: dolor abdominal.

Temes 68-69. Motius de consulta: ptialisme, asiàlia, disfàgia, nàusees i vòmits.

Tema 70. Motius de consulta: diarrea i estrenyiment.

Tema 71. Hemorràgia digestiva.

Tema 72. Ascites.

Tema 73. Icterícia.

Temes 79-81. Síndromes de malabsorció.

Temes 82-83. Abdomen agut.

Tema 84. Síndrome d'hipertensió portal.

Tema 85. Insuficiència hepatocel·lular. Encefalopatia hepàtica.

APARELL URINARI

Temes 86-87. Motius de consulta: dolor, poliúria, oligúria, anúria, retenció urinària.

Temes 88-89. Motius de consulta: hematúria, proteïnúria i cilindrúria.

Tema 92. Síndromes glomerulars: síndrome nefrítica i síndrome nefròtica.

Tema 93. Síndromes tubulars i vasculorenals.

Temes 94-95. Insuficiència renal aguda i crònica. Síndrome urèmica.

SISTEMA ENDOCRÍ I METABOLISME

Tema 99. Síndromes hipotalamohipofisiàries.

Temes 100-101 Síndromes tiroïdals i paratiroidals.

Tema 102. Síndromes suprarenals.

Tema 103. Síndromes del pàncrees endocrí.

Temes 104-106. Síndromes del metabolisme.

APARELL LOCOMOTOR

Tema 110. Síndromes articulars.

SISTEMA NERVIÓS

Temes 111-112. Motius de consulta: cefalees, convulsions, dolor, vertigen i nistagme.

Temes 113-114. Motius de consulta: deliri, confusió, demència i coma.

Temes 121-122. Síndromes del sistema nerviós autònom. Trastorns del son.

Tema 123. Síndromes sensitives.

Tema 124. Síndrome de pèrdua de força muscular.

Tema 125. Síndromes que cursen amb trastorns del moviment. Síndromes extrapiramidals.

Tema 126. Síndromes que cursen amb trastorns de la marxa. Síndromes cerebel·loles.

Tema 127. Síndromes corticals. Síndromes cerebrals focals i trastorns del llenguatge.

Tema 128. Síndrome d'hipertensió endocraniana i síndrome meníngia.

Temes 129-130. Síndromes dels parells cranials.